

Stručni rad

UTJECAJ EMOCIJA NA UČENJE

Darja Grmovšek
Osnovna škola Center (Novo mesto)

Sažetak

Kao učitelji provodimo puno vremena s djecom u školi, stoga je važno znati prepoznati njihove emocije jer i to utječe na njihov uspjeh u učenju. Dijete koje doživljava neugodne emocije nije u stanju dobro obavljati školske zadatke. Učitelj stoga treba savjetovati, pomagati i usmjeravati dijete kako bi ono naučilo regulirati i kontrolirati svoje emocije. Alat ili »pomagalo« koje smo zajedno nazvali »Moj krug emocija« pomaže učenicima da lakše prepoznaju i izraze svoje emocije i osjećaje. Također se lakše nose s negativnim emocijama i znaju ih izraziti na primjereniji način. Pritom im postaje sve ugodnije razgovarati o svojim emocijama, a između učenika i učitelja stvaraju se čvršće veze i veće povjerenje.

Ključne riječi: emocije, osjećaji, učenje, učenici, »krug emocija

1.Uvod

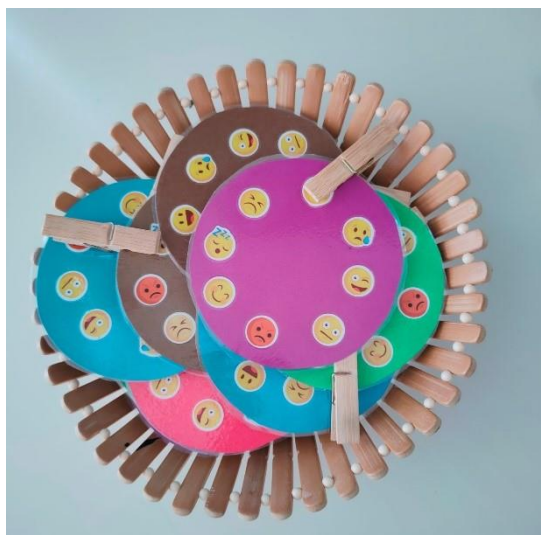
Kao profesori u školi provodimo puno vremena s djecom, stoga je važno znati razgovarati s njima, znati ih motivirati, a ujedno znati prepoznati njihove emocije, jer smatram da oni su važan čimbenik u uspostavljanju ugodnog okruženja za učenje. Prije svega, važno je pobrinuti se da se svaki učenik osjeća dobro i minimizirati osjećaje straha, tjeskobe, ljutnje ili drugih neugodnih emocionalnih stanja. Samim time što učitelj pokazuje interes za djecu i dijeli brigu za njihovu dobrobit, ohrabruje ih, podržava i ima prijateljske odnose s njima, on uspostavlja poticajno okruženje za učenje. Predstaviti ću vam alat pomoću kojeg djeca mogu prepoznati svoje emocije i verbalizirati ih, a on može također biti i poticaj da razgovaramo o njihovim emocijama i osjećajima.

2.Utjecaj emocija na učenje

Dijete se s emocijama susreće nedugo nakon rođenja, a od tada ga one prate na svakom koraku, svaki dan i cijeli život. Emocije su važan dio djetetova razvoja. Kao važan čimbenik u životu djeteta, učitelj uvelike doprinosi razvoju, stoga je važno prepoznati emocije učenika i ne zanemariti ih ili jednostavno odbaciti. Dijete u školi doživljava uspone i padove koji su povezani sa školom. Emocije utječu na učenje, jer dijete koje doživljava neugodne emocije nije u stanju kvalitetno obavljati školske zadatke, surađivati s drugima i uspješno pratiti proces učenja. Učitelj treba savjetovati, pomagati i usmjeravati dijete, a ono će naučiti kako regulirati i kontrolirati svoje emocije. Djeca na temelju svojih emocija stvaraju sliku svijeta u kojem žive, istražuju ga i upoznaju. Učitelj mora osigurati da se dijete osjeća prihvaćeno i uključeno u razredno okruženje [1] Rutar [2] je mišljenja da se učenje može shvatiti kao niz iskustava i procesa koji mijenjaju mozak i tjeraju ga da se mijenja. To čini neuronske mreže još složenijima. Mozak nije stvoren za pohranu informacija, već za kreativno rješavanje problema. Iz ovoga možemo zaključiti da je učenje u ovom svijetu koji se brzo mijenja važnije nego ikada prije. Nadasve je bitno da se učenici imaju priliku razvijati - i emocionalno i duhovno. U životu se uglavnom vodimo emocionalnim aspektima, jer oni potiču odnose među ljudima. Da nije tako, ljudi kao vrsta ne bi preživjeli. Djeca dolaze u školu s više ili manje složenim vezama između neuronskih mreža i raznih iskustava iz ranog djetinjstva. Rutar [2] navodi da je zadaća učitelja da ih ojača ili razvije. Učenje mora obuhvatiti što širi i što složeniji spektar znanja, emocionalnih iskustava te formalnih i neformalnih oblika učenja. Ako ne natjeramo mozak da radi, složenost njegovih mreža bit će znatno smanjena, ali možemo pokrenuti tada kada iskustva imaju emocionalno značenje za dijete. Na primjer, tjeskobna stanja i stres ne mogu motivirati učenika za nova postignuća.

»Moj krug emocija«

S obzirom na to da znamo da su emocije bitan čimbenik u djetetovom životu, na nastavi posvećujem vrijeme i ovoj temi. S učenicima razgovaramo o njihovim emocijama, nastojimo ih verbalizirati, a razgovaramo i o društveno prihvatljivim reakcijama kod erupciji pojedinih emocija. Učenici prepoznaju emocije na slikama lica, crtaju ih, a emocije također i imenujemo. Također obraćamo pozornost na emocije tijekom vidljivijih emocionalnih situacija, primjerice tijekom konfliktnih situacija ili tijekom sretnih događaja.

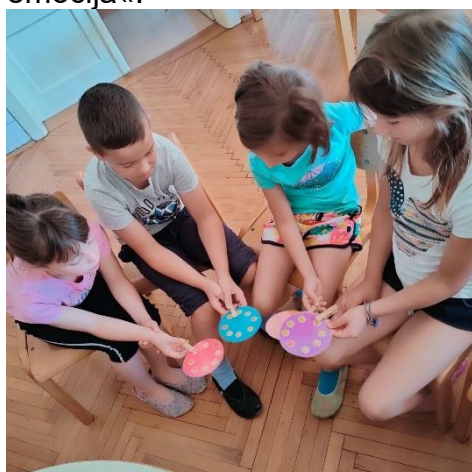

Slika 1. »Krug emocija«

Slika 2. Djeca biraju emocije

Kod djece nižih razreda osnovne škole gotovo svakodnevno opažam osnovne (radost, tuga, ljutnja, strah) i složene emocije (ponos, sram, krivnja, zavist). Budući da sam željela da učenici osvijeste svoje emocije te da znaju prepoznati i artikulirati svoje osjećaje, napravila sam im »krug emocija«. Prvo smo razgovarali o značenju svakog simbola, objasnili ga i pokušali pokazati i imenovati. Svaki je učenik dobio svoj »krug emocija«.

Slika 3. Razgovor u manjoj grupi

Slika 4. »Kako se ti osjećaš?«

Učenici zatim stave štipaljku gdje misle da je prikladno, ovisno o tome kako se osjećaju. Zatim razgovaramo o njihovom izboru. Ponekad žele prebaciti svoj izbor na drugu emociju, a dođe i dan kada ne žele govoriti o svojoj emociji i treba im vremena da budu spremni artikulirati je. Ponekad razgovaraju o svojim izborima s prijateljem ili u maloj grupi, a ponekad sjedimo u krugu i svi zajedno razgovaramo o njihovim osjećajima.

3.Zaključak

Primijetila sam da otkako koristimo ovaj alat, učenicima je puno lakše identificirati i artikulirati svoje emocije i osjećaje. Također se lakše nose s negativnim emocijama, znaju ih izraziti na primjereniji način. Jednako tako sve im je ugodnije pričati o svojim osjećajima, često sami predlažu da žele razgovarati o svojim osjećajima ili me oni sami dovedu da mi pokažu gdje stavljaju pribadaču u svoj »krug emocija«. Kod učenika primjećujem više povjerenja i prihvatanja različitih emocija svojih kolega. Kada uočim prevlast negativnih emocija, osim razgovorom, raznim dinamičnim i zabavnim zadacima nastojim kod učenika potaknuti što više pozitivnih emocija. Uočila sam da kada među djecom prevladavaju pozitivne emocije i ugodni osjećaji, učenici su uspješniji u školskom radu i rješavanju složenijih zadataka.

4.Literatura:

- [1.]Kopše, J. (2015). Razvoj čustev in čustvene inteligentnosti učencev na razredni stopnji (Magistrska naloga). Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, Maribor.
- [2.]Rutar, Dušan (2012). Kako možgani vplivajo na učenje in kako učenje vpliva na možgane. Vzgoja in izobraževanje, letnik 43, številka 6, str. 25-30.